

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 111

van **JEAN-JACQUES DE GUCHT**

datum: 11 december 2015

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Beleidsbrief onroerend erfgoed - Archeologie

In de beleidsbrief en begroting Onroerend Erfgoed heeft het agentschap Onroerend Erfgoed bij de beleidsvoorbereiding en -evaluatie ook meer ingezet op overleg met belangengroepen, onder andere de archeologische sector, de restauratiesector, de gesubsidieerde partners, de kunststeden, de landbouwsector, de bouwsector, de ontginningssector, Zo kunnen de belangen en bekommernissen van de betrokkenen beter worden opgenomen. Afstemming met de andere beleidsvelden, bijvoorbeeld met Ruimtelijke Ordening, Natuur, Cultuur, Toerisme, Mobiliteit, Gelijke Kansen, is daarom zeer belangrijk.

1. In welke mate zal het onderdeel archeologie (van het Onroerenderfgoeddecreet) worden afgestemd met de andere beleidsdomeinen?
2. Heeft de minister zicht op de budgetten binnen andere beleidsdomeinen die voorzien zijn voor archeologie? Kan de minister ze toelichten?
3. In de beleidsbrief Omgeving wil minister Schauvliege bewust inzetten op kernversterking. In de praktijk betekent dit dat men geconfronteerd zal worden met de archeologische nota en archeologische zones van het Onroerenderfgoeddecreet.

Zal de archeologische nota daarom ook opgenomen worden binnen de regels van de ruimtelijke ordening, met name de RUP- en MER-procedures (ruimtelijk uitvoeringsplan en milieu-effectenrapport)?

4. Is er afstemming/synergie tussen de archeologieregelgeving en het decreet diepe ondergrond waarvoor minister Schauvliege bevoegd is? Is de minister van oordeel dat het logischer had geweest dat er meteen een geïntegreerd decreet 'ondergrond' was ontstaan?
5. Minister Homans kondigt in haar beleidsbrief gelijke kansen een evaluatie aan van de specifieke uitzonderingsregeling voor bescherm onroerend erfgoed, samen met de minister.

Wil de minister hier gaan naar een resultaats- of een inspanningsverbintenis? Indien het eerste, zal dit budgettaire implicaties hebben?

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 111 van 11 december 2015

van **JEAN-JACQUES DE GUCHT**

1. In 2011 is in navolging van de eerste principiële goedkeuring van het Onroerenderfgoeddecreet door de Vlaamse Regering een interdepartementale werkgroep opgericht. Deze had als taak om de weerslag van het Onroerenderfgoeddecreet op de realisatietermijnen en de kostprijs van investeringsprojecten te onderzoeken. Daaruit bleek dat vooral de beleidsdomeinen LNE, MOW en RWO als initiatiefnemer zullen onderhevig zijn aan de ontwikkelingen van het archeologieluik van het Onroerenderfgoeddecreet. Meer concreet: het agentschap Wegen en Verkeer, Aquafin, VMSW, OVAM, agentschap Natuur en Bos, en Waterwegen en Zeekanaal. Met betrekking tot doorlooptijden (termijn) is geconcludeerd dat de nieuwe regelgeving een substantiële versnelling betekent ten opzichte van de eerdere regelgeving. Ook is vastgesteld dat deze zorgt voor een betere integratie van het archeologische aspect in investeringsprojecten. Voor de budgettaire weerslag (kost) is geconcludeerd dat binnen de beleidsdomeinen in kwestie onvoldoende gegevens voorhanden zijn om te komen tot een robuuste meting.

In de verdere besluitvorming is steeds gepeild naar de visie van de betrokken beleidsdomeinen, zodat de nodige milderende maatregelen ingeschreven konden worden. Dit leidde onder meer tot de criteria uit artikel 5.4.1 en 5.4.2 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Voor bestaande lijninfrastructuur is een specifieke uitzonderingsgrond ingeschreven. Ook in het kader van andere regelgevende processen, zoals bij de omgevingsvergunning, de complexe projecten, en de regeling van natuurbeheersplannen is afstemming gebeurd tussen de verschillende beleidsdomeinen. Het onderdeel archeologie van het Onroerenderfgoeddecreet is dan ook reeds afgestemd met de andere beleidsdomeinen.

2. Zoals vermeld in het voorgaande antwoord zijn deze cijfers niet beschikbaar bij de andere beleidsdomeinen. Het blijkt niet mogelijk om de kosten voor archeologisch onderzoek die de beleidsdomeinen maken te isoleren uit de grotere projectbudgetten. Ook in toepassing van de huidige aflopende archeologische regelgeving zijn de overheidsagentschappen immers verplicht om archeologisch onderzoek uit te voeren bij de ontwikkelingsprojecten met bodemingreep die zij realiseren. In de toekomst zullen de erkende archeologen moeten rapporteren over de kostprijs en de duur van elk onderzoek dat zij uitvoeren. Dit is noodzakelijk om de jaarlijkse evaluatie van het hoofdstuk archeologie in artikel 5.6.1 van het Onroerenderfgoeddecreet, te kunnen uitvoeren. Op basis van deze gegevens kan gemeten worden welke budgetten de initiatiefnemers investeren in verplicht archeologisch onderzoek.
3. Archeologische erfgoedwaarden dienen bij elk plannings- of ontwikkelingstraject in rekening genomen te worden. Het Onroerenderfgoeddecreet bevat geen bepalingen die de opmaak van een archeologienota in het kader van een RUP- of m.e.r.-procedure verplichten. Wel moet volgens artikels 5.4.1 en 5.4.2 van het Onroerenderfgoeddecreet de aanvrager van een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning met ingreep in de bodem in een aantal gevallen bij zijn aanvraag een bekrachtigde archeologienota toevoegen. Deze archeologienota is gebaseerd op een archeologisch vooronderzoek, al dan niet met ingreep in de bodem, uitgevoerd door een erkend archeoloog conform de code van goede praktijk. Deze archeologienota kan zowel

inhouden dat er geen verdere verplichtingen t.a.v. archeologie zijn, als bepalen dat verder archeologisch onderzoek of fysiek behoud noodzakelijk is. In de archeologienota geeft de erkend archeoloog een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen op basis van een analyse van de impact van de bouwwerken op het al dan niet aanwezige bodemarchief. Dit advies vermeldt in voorkomend geval welke planaanpassingen in functie van "in situ"-behoud voorgesteld worden, welke competenties er noodzakelijk zijn, welke opgravings- of onderzoeksmethodes kunnen worden gekozen, de geschatte kostprijs bij de uitvoering van het advies enz. Een dergelijke graad van detail maakt dat de archeologienota niet het geschikte instrument is om op te nemen in de RUP- en m.e.r.-procedures.

Het spreekt voor zich dat initiatiefnemers er alle belang bij hebben te anticiperen op de decretale verplichting om een bekrachtigde archeologienota bij de vergunningsaanvraag te voegen en het archeologisch vooronderzoek alvast in de voorafgaande processen te integreren. Dit archeologisch vooronderzoek, zowel de fase zonder ingreep in de bodem als de fase met ingreep in de bodem, vindt dus plaats voorafgaand aan de vergunningsaanvraag.

In de meeste gevallen zal in het kader van m.e.r. een archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem volstaan. Wordt dit vooronderzoek uitgevoerd door een erkend archeoloog conform de code van de goede praktijk dan kunnen de resultaten van het bureauonderzoek de basis vormen voor het verdere archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem eenmaal het project verder in detail uitgewerkt wordt.

4. Het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond bepaalt de nadere regels voor het opsporen en winnen van koolwaterstoffen en de geologische opslag van koolstofdioxide. De diepe ondergrond wordt in dit decreet gedefinieerd als de ondergrond vanaf een diepte van ten minste 100 meter onder het aardoppervlak.

Onroerend Erfgoed is een relevante actor in de uitvoering van het beleid met betrekking tot de ondergrond. In de code van goede praktijk bij het Onroerenderfgoeddecreet is voorzien dat aardkundige informatie uit archeologisch onderzoek wordt opgenomen in de Databank Ondergrond Vlaanderen. Dit wordt momenteel technisch uitgewerkt.

5. De evaluatie van de specifieke uitzonderingsmaatregel voor beschermd onroerend erfgoed op het vlak van de toegankelijkheidseisen past binnen een algemene evaluatie van de toepassing van de Toegankelijkheidsverordening (cf. Besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 tot vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake toegankelijkheid). Het gaat dan specifiek over de toepassing van artikel 2, §2, 3 en artikel 35 van deze verordening. De bevoegde agentschappen Onroerend Erfgoed en Toegankelijk Vlaanderen stelden immers al vast dat de toepassing van deze artikelen enkele problemen met zich meebrengt. De evaluatie van de verordening moet nog gebeuren en afhankelijk van de uitkomst van deze evaluatie kan de verordening worden aangepast. Er is dus geen sprake van een resultaats- of inspanningsverbintenis en er zijn geen budgettaire implicaties verbonden aan deze evaluatie.